

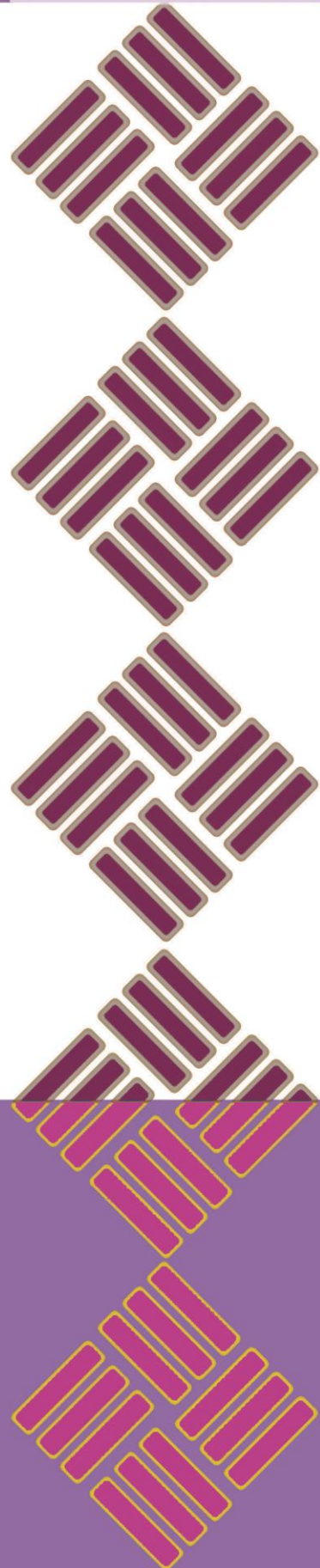

شیوه نامه آموزشی و شرح وظایف مربی راهنما

ویرایش دوم

تهیه و تدوین

آذر ۱۴۰۳

آنچه شما در این نوشتار می خوانید، حاصل یک عمر نیست،
بلکه نتیجه عمرهاست.

تقدیم به پیشکسوتان و همه اساتید و تمامی آنهایی که به ما آموختند،
همه کسانی که در پیشبرد و اعتلای کوه نوردی و صعودهای ورزشی
به دمی به قدمی و یا درمی تلاش نموده اند.

ناشر
کمیته فنی
آذر ۱۴۰۳

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴.....	مقدمه
۵.....	اهداف و خط مشی
۶.....	وضع موجود.....
۶.....	وضع مطلوب.....
۷.....	الزامات فرهنگی، اخلاقی، حقوقی و انضباطی
۹.....	گرایش‌های مختلف مربی راهنما
۱۰.....	شرایط عمومی دریافت حکم مربی راهنما
۱۰.....	شرایط تخصصی دریافت حکم مربی راهنما
۱۱.....	شرایط اختصاصی دریافت حکم مربی راهنما
۱۴.....	شرایط و حدود اختیارات

مقدمه

توسعه کمی و کیفی کوه نوردی و صعودهای ورزشی در بین آحاد جامعه، افزون شدن علاقمندی، تنوع گرایش‌ها، تخصص‌های مختلف و گسترش و تنوع ساختاری، اولیاء امور را وا می‌دارد تا نگاه و اندیشه روزآمد بر عملکرد و فعالیت همه جانبه داشته باشند.

در عرصه آموزش فرد متخصص و خدمات دهنده مرتبط را در مرحله اول مربی و در سطح متعالی آن مدرس و یا استاد می‌نامند و در زمینه و بهرمندی بهینه از طبیعت با شخص‌های عمومی و فنی برای ارائه خدمات از فرد و یا افرادی بنام مربی راهنما که صرفاً وظیفه او انجام برنامه سلامت، پاک و ایمن است، استفاده می‌شود.

نگاه به آینده ما را بر آن می‌دارد تا دست از هیچ تلاش و کوششی فرو نگذاریم و با تربیت و به کارگیری ارکان و نیروی متخصص موجبات توسعه را هموار سازیم و در طی این مسیر می‌بایست از تجربیات داخلی و خارجی نیز بهره‌مند شویم.

مجموعه پیش‌رو شامل شیوه‌نامه آموزشی و شرح وظایف مربی راهنما بود و حاصل تلاش جمعی از همکاران گرامی در کمیته‌های راهنمایان کوهستان و کمیته فنی بوده است. با احترام و شور و شعف مراتب تشکر و قدردانی را از همه افرادی که طی سال‌ها همکاری، همیاری و همراهی خویش به طور مستقیم و غیرمستقیم در پیشبرد اهداف کوه نوردی و صعودهای ورزشی ایران سهیم بوده و یا هستند، را اعلام می‌دارد.

همواره مرهون تلاش‌های بی‌حد و از خودگذشتگی‌های بی‌بدیل آنان هستیم.

تهران
مهدی داورپور
کمیته فنی
آذر ۱۴۰۳

اهداف و خط مشی

تحولات سریع و پیچیده تر شدن اوضاع و محیط از جمله عوامل مهمی هستند که در گسترش فعالیتها مؤثرند. در عصر و زمانه کتونی پیش از همه تدام موفقیتها در گرو تعامل بین توانمندسازی منابع انسانی و بهره مندی از تغییرات، تحولات و نوآوریهای فراسازمانی مستدل و مدغن است. جهان متغیر انسان متفکر می خواهد و تنها راه رسیدن به تعالی بهره گیری از تجارب، آموزش، قانون مداری و استاندار محوری است. این فرایند مطلوب تنها با سیاست گذاری و برنامه محوری کلان، طراحی، اجرا، نظارت و ارزیابی دست یافتنی است.

- ✓ یکسان سازی فعالیت مربی راهنمایان.
- ✓ بهره مندی از افراد متخصص، ماهر و متعهد به عنوان مربی راهنما.
- ✓ ساماندهی فعالیت، مبتنی بر کمک به توسعه گردشگری، رشد اقتصادی و اشتغالزایی.
- ✓ ارائه خدمات بهینه به عموم علاقمندان.
- ✓ پیش گیری از بروز حوادث توأم با ایمن سازی برنامه ها.
- ✓ ایجاد فرصت شغلی مناسب.
- ✓ ارتقاء سطح کیفی، کمی، فنی و علمی شرکت کنندگان در برنامه ها.
- ✓ استفاده بهینه از امکانات و تجهیزات.
- ✓ ترویج و اشاعه فرهنگ کوه نوردی و صعودهای ورزشی.
- ✓ تلاش در جهت ایجاد روحیه مشارکت و مسئولیت پذیری.
- ✓ ایجاد محرکی قوی و مؤثر در گذراندن اوقات فراقت به صورت ایمن، سلامت و پاک.
- ✓ توجه بر باورهای فرهنگی، اجتماعی، ملی و آئینی.

وضع موجود

با توجه به نیازسنجی به روش بارش فکری و نظرسنجی به عمل آمده از پیشکسوتان، اساتید و کارشناسان منتخب، دوره‌های آموزش مربیگری که هم اکنون برگزار می‌شود، نمی‌توان نیاز فعالیتهای کوهستانی و صعودهای ورزشی که در حال حاضر صورت می‌گیرد را تأمین کند و مربیان تنها آموزش‌های مرتبط را به کارآموزان انتقال می‌دهند ولی برای حضور در کوهستان و فعالیتهای صعودهای ورزشی مرتبط و بازگشت به سلامت، نیاز به راهنمایی وجود است که مسئولیت راهبری را به عهده داشته باشند.

وضع مطلوب

در همین راستا این فدراسیون دوره‌های مرتبطی مطابق با استاندارد جهانی طراحی کرده است که نهایتاً به دریافت گواهینامه مربی راهنما منجر می‌شود.
این دوره‌ها با توجه به شرایط و اقلیم کشورمان بومی‌سازی و پیش‌نیازها و هم‌نیازهای آن مشخص شده و دوره‌ها مطابق با این استاندارد اجرایی شود.

الزامات فرهنگی، اخلاقی، حقوقی و انضباطی

- ✓ اعتقاد و التزام به قوانین جاری کشور به ویژه قوانین و مقررات تخصصی.
- ✓ رعایت شئون اخلاقی، فرهنگی، اجتماعی، شرعی و عرفی.
- ✓ رعایت کامل مفاد رویه‌ها، شیوه‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخش‌نامه‌های ذیربط.
- ✓ اطمینان از سلامت جسمی همراهان در برنامه.
- ✓ اخذ رضایت نامه رسمی از والدین برای افراد زیر ۱۸ سال.
- ✓ داشتن بیمه ورزشی و سلامت دارای اعتبار برای خود و همراهان.
- ✓ هماهنگی کامل با نهادها و سازمان‌های مرجع.
- ✓ استفاده از لوازم و تجهیزات استاندارد برای خود و همراهان.
- ✓ رعایت بهداشت فردی و محیط.
- ✓ انجام پیش‌بینی‌های لازم مانند: شرایط جوی، راه‌های مراسلاتی، امکانات، تجهیزات، تغذیه و...
ثبت و ضبط گزارشات.
- ✓ اخذ مجوزهای لازم.
- ✓ آراستگی ظاهری و استفاده از پوشش مناسب.
- ✓ تهیه سامانه اطلاع‌رسانی برای اعضای تیم.
- ✓ پرهیز از تصمیمات خلق‌الساعه و شتابزده.
- ✓ پیش‌بینی چالش‌ها و بحران‌های احتمالی در برنامه.
- ✓ رعایت عدالت و انصاف در تمامی مراحل برنامه به دور از هرگونه حب و بغض و اعمال سلیقه شخصی.
- ✓ رعایت کامل مظاهر فرهنگی، شرعی، عرفی و اخلاقی.

- ✓ اعلام پایان برنامه در هنگام بروز حادثه و بحران.
- ✓ توجه بر مسائل قومی، دینی و آئینی.
- ✓ توجه کامل به محل، زمان، فصل و الزامات وابسته در برنامه.
- ✓ توجه و رعایت کامل اصول و مبانی ایمنی.
- ✓ رعایت حقوق شهروندی و حفظ کرامت انسانی.
- ✓ دارا بودن مجوز و احکام تخصصی مأموریت.
- ✓ رعایت ادب، متانت، خویشتن‌داری، اجتناب از تمسخر، شوخی، کنایه، الفاظ رکیک، سخیف و نسنجیده.
- ✓ پرهیز از بیان هرگونه شعار سیاسی و صنفی.
- ✓ پیش‌بینی و فراهم آوردن تمهیدات، امکانات، لوازم و تجهیزات امدادی، نجات، کمک‌های اولیه و...
- ✓ حفظ امانت‌داری، راز‌داری و پایبندی بر اصول مسلم کرامت‌والای انسانی.
- ✓ کنترل تمامی لوازم، تجهیزات، پیش‌نیازها، مدارک و الزامات مورد نیاز.
- ✓ ارائه هشدارهای ایمنی در مواقع لازم به صورت قاطع، سریع، شفاف و حتی در موارد خطرناک با جلوگیری از ادامه فعالیت با رعایت الزامات ایمنی.
- ✓ رعایت نظم و انتظام در امور محوله.
- ✓ شروع و خاتمه برنامه در زمان مقرر.
- ✓ داشتن آمادگی کامل جسمی، روحی و فنی توأم با شادابی برای حضور در برنامه.
- ✓ ندادن آموزش، زیرا وظیفه مربی راهنما دادن آموزش‌های رسمی و منظوم نیست.
- ✓ ادای احترام به نمادها و نشانه‌های ملی و آئینی.
- ✓ فصل‌الخطاب موارد پیش‌بینی نشده، مراجع رسمی مانند فدراسیون کوه نوردی و صعودهای ورزشی و قوانین جاری کشور است.

گرایش‌های مختلف مربی راهنما

تعریف: مربی راهنما به فردی اطلاق می‌شود که با کسب مهارت‌ها، دانش و الزامات حقوقی مرتبط با کوه نوردی و صعودهای ورزشی می‌تواند پس از دریافت حکم و براساس این شیوه نامه اقدام به فعالیت نماید.

۱- مربی راهنمای کوه پیمایی و کوه نوردی

۲- مربی راهنمای سنگنوردی طبیعت

۳- مربی راهنمای یخنوردی

۴- مربی راهنمای غارنوردی

۵- مربی راهنمای دره نوردی

۶- مربی راهنمای کوه نوردی با اسکی

۷- مربی راهنمای سنگنوردی داخل سالن

شرایط عمومی دریافت حکم مربی راهنما

- ۱- متدین به دین مبین اسلام یا یکی از ادیان رسمی کشور.
- ۲- پذیرفتن قانون اساسی و اعتقاد به نظام جمهوری اسلامی ایران.
- ۳- داشتن سلامت جسمی و روانی با تأیید پزشک و روانشناس مورد تأیید هیئت پزشکی یا فدراسیون پزشکی کشور.
- ۴- داشتن صلاحیت اخلاقی و حس شهرت و ارائه گواهی عدم سوء پیشینه از مبادی ذیربط.
- ۵- عدم اعتیاد به مواد مخدر با ارائه گواهی.
- ۶- داشتن کارت پایان خدمت یا معافیت دائم یا موقت.
- ۷- ارائه مدارک درخواستی به فدراسیون مانند عکس، رونوشت احکام، معرفی نامه باشگاه و...
- ۸- داشتن حداقل دیپلم کامل متوسطه.
- ۹- داشتن حداقل ۲۲ سال تمام.
- ۱۰- موفقیت در آزمون تخصصی گرایش مربوطه.
- ۱۱- عضویت در یک باشگاه کوه نوردی و صعودهای ورزشی.
- ۱۲- داشتن تجارب ورزشی ذیربط.
- ۱۳- پرداخت هزینه‌های مربوطه به صدور احکام.
- ۱۴- مدت اعتبار احکام صادره ۳ سال است.

شرایط تخصصی دریافت حکم مربی راهنما

- ۱- دارا بودن احکام پیش نیاز.
- ۲- داشتن حداقل ۵ سال فعالیت مستمر.
- ۳- گذراندن حداقل ۳ دوره کارورزی مطلوب با تأیید هیئت استان، باشگاه محل فعالیت و مربی راهنمای مسئول.
- ۴- نداشتن سوء سابقه فنی و تخصصی در حوزه کوه نوردی و صعودهای ورزشی در گرایش‌های مربوطه.

شرایط اختصاصی دریافت حکم مربی راهنما

گذراندن دوره‌های مرتبط با گرایش‌های مختلف مربی راهنما به شرح زیر:

۱- مربی راهنمای کوه پیمایی و کوه نوردی

- ۱-۱- کارآموزی کوه پیمایی
- ۱-۲- کارآموزی سنگنوردی
- ۱-۳- کارآموزی برف
- ۱-۴- پیشرفته سنگنوردی
- ۱-۵- پیشرفته برف و یخ
- ۱-۶- دوره نجات فنی
- ۱-۷- کارگاه آموزشی نقشه خوانی و کار با قطب نما
- ۱-۸- کارگاه آموزشی GPS
- ۱-۹- کارگاه آموزشی هواشناسی کوهستان
- ۱-۱۰- کارگاه آموزشی نجات در برف/بهمن شناسی
- ۱-۱۱- کارگاه آموزشی پزشکی کوهستان
- ۱-۱۲- کارگاه آموزشی مبانی جستجو در کوهستان
- ۱-۱۳- کارگاه آموزشی مبانی حفظ محیط کوهستان
- ۱-۱۴- کمکهای اولیه

۲- مربی راهنمای سنگنوردی طبیعت

- ۲-۱- کارآموزی کوه پیمایی
- ۲-۲- کارآموزی سنگنوردی
- ۲-۳- پیشرفته سنگنوردی
- ۲-۴- دوره دیواره نوردی
- ۲-۵- دوره نجات فنی
- ۲-۶- کارگاه آموزشی نقشه خوانی و کار با قطب نما
- ۲-۷- کارگاه آموزشی GPS
- ۲-۸- کارگاه آموزشی هواشناسی کوهستان
- ۲-۹- کارگاه آموزشی پزشکی کوهستان
- ۲-۱۰- کارگاه آموزشی مبانی جستجو در کوهستان
- ۲-۱۱- کارگاه آموزشی مبانی حفظ محیط کوهستان
- ۲-۱۲- کمکهای اولیه

۳- مربی راهنمای یخ نوردی

- ۳-۱- کارآموزی کوه پیمایی
- ۳-۲- کارآموزی برف
- ۳-۳- پیشرفته برف
- ۳-۴- دوره آبشار یخی
- ۳-۵- دوره نجات فنی
- ۳-۶- کارگاه آموزشی نقشه خوانی و کار با قطب نما
- ۳-۷- کارگاه آموزشی GPS
- ۳-۸- کارگاه آموزشی هواشناسی کوهستان
- ۳-۹- کارگاه آموزشی پزشکی کوهستان
- ۳-۱۰- کارگاه آموزشی نجات در برف/ بهمن شناسی
- ۳-۱۱- کارگاه آموزشی مبانی جستجو در کوهستان
- ۳-۱۲- کارگاه آموزشی مبانی حفظ محیط کوهستان
- ۳-۱۳- کمکهای اولیه

۴- مربی راهنمای غارنوردی

- ۴-۱- دوره غارپیمایی
- ۴-۲- کارآموزی غارنوردی
- ۴-۳- پیشرفته غارنوردی
- ۴-۴- دوره نجات فنی
- ۴-۵- امداد و نجات در غار
- ۴-۶- کارگاه آموزشی نقشه خوانی و کار با قطب نما
- ۴-۷- کارگاه آموزشی GPS
- ۴-۸- کارگاه آموزشی هواشناسی کوهستان
- ۴-۹- کارگاه آموزشی پزشکی کوهستان
- ۴-۱۰- نقشه خوانی غار
- ۴-۱۱- کارگاه آموزشی مبانی جستجو در کوهستان
- ۴-۱۲- کارگاه آموزشی مبانی حفظ محیط کوهستان
- ۴-۱۳- کمکهای اولیه

۵- مربی راهنمای دره نوردی

- ۵-۱- کارآموزی کوه پیمایی
- ۵-۲- کارآموزی سنگ نوردی
- ۵-۳- کارآموزی دره نوردی
- ۵-۴- پیشرفته دره نوردی
- ۵-۵- دوره نجات فنی
- ۵-۶- کارگاه آموزشی نقشه خوانی و کار با قطب نما
- ۵-۷- کارگاه آموزشی GPS
- ۵-۸- کارگاه آموزشی هواشناسی کوهستان
- ۵-۹- کارگاه آموزشی پزشکی کوهستان
- ۵-۱۰- کارگاه آموزشی مبانی جستجو در کوهستان
- ۵-۱۱- کارگاه آموزشی مبانی حفظ محیط کوهستان
- ۵-۱۲- کمکهای اولیه

۶- مربی راهنمای کوه نوردی با اسکی

- ۶-۱- کارآموزی کوه پیمایی
- ۶-۲- کارآموزی برف
- ۶-۳- کارآموزی کوه نوردی با اسکی
- ۶-۴- پیشرفته کوه نوردی با اسکی
- ۶-۵- دوره نجات فنی
- ۶-۶- کارگاه آموزشی نقشه خوانی و کار با قطب نما
- ۶-۷- کارگاه آموزشی GPS
- ۶-۸- کارگاه آموزشی هواشناسی کوهستان
- ۶-۹- کارگاه آموزشی پزشکی کوهستان
- ۶-۱۰- کارگاه آموزشی نجات در برف (بهمن شناسی)
- ۶-۱۱- کارگاه آموزشی مبانی جستجو در کوهستان
- ۶-۱۲- کارگاه آموزشی مبانی حفظ محیط کوهستان
- ۶-۱۳- کمکهای اولیه

۷- مربی راهنمای سنگ نوردی داخل سالن

- ۷-۱- مقدماتی صعودهای ورزشی
- ۷-۲- پیشرفته صعودهای ورزشی
- ۷-۳- کارگاه حمایت صعودهای ورزشی
- ۷-۴- کارگاه آشنایی با مبانی طراحی صعودهای ورزشی
- ۷-۵- کارگاه آشنایی با قوانین صعودهای ورزشی
- ۷-۶- کمکهای اولیه

شرایط و حدود اختیارات

هر یک از مربی راهنمایان پیش از دریافت احکام و یا مجوز فعالیت می‌بایست منطبق بر شرایط منظوم اقدم به فعالیت نمایند.

الف) الزامات عمومی

- ۱- فعالیت در محدوده احکام دریافتی.
- ۲- داشتن آمادگی جسمی، روحی و فنی.
- ۳- رعایت کامل اصول و مبانی ایمنی، بهداشت فردی و محیط.
- ۴- رعایت استانداردهای لازم.
- ۵- توجه و رعایت کامل بر مفاد دستورالعمل‌ها، شیوه‌نامه‌ها و مقررات.
- ۶- هماهنگی کامل با باشگاه متقاضی و ارائه فعالیت و خدمات تعریف شده.
- ۷- رعایت الزامات فرهنگی، اخلاقی، حقوقی و انضباطی مقرر در این شیوه‌نامه

ب) الزامات اختصاصی

- ۱- استفاده از لوازم و تجهیزات استاندارد.
 - ۲- تمامی برنامه‌ها خارج از سالن‌های ورزشی می‌بایست طی روز و در هنگام روشنایی شروع و پایان پذیرد.
 - ۳- حداکثر ظرفیت مجاز شرکت کنندگان در برنامه‌های کوهپیمایی ۱۲ نفر و با حضور یک نفر مربی راهنمای مربوطه است.
 - ۴- حداکثر ظرفیت مجاز شرکت کنندگان در برنامه‌های سنگنوردی داخل سالن، کوه نوردی با اسکی، غارنوردی، سنگنوردی طبیعت، یخ نوردی و دره نوردی ۵ نفر و با حضور یک نفر مربی راهنمای مربوطه است. مربی راهنما فقط ناظر بر تمرین و رعایت اصول و مبانی ایمنی است.
 - ۵- داشتن اطمینان کامل از آگاهی و آمادگی کامل و همچنین دارا بودن پیش نیازهای لازم جهت حضور در برنامه‌های فنی و تخصصی برای شرکت کنندگان الزامی است.
 - ۶- ثبت و ضبط گزارش کامل برنامه جهت ارائه به باشگاه مربوطه.
 - ۷- هر مربی راهنما فقط می‌تواند در حوزه تخصصی خود فعالیت نماید.
 - ۸- ندادن آموزش در برنامه‌ها، زیرا وظیفه مربی راهنما دادن آموزش‌های رسمی و منظوم نیست و صرفاً وظیفه او هدایت، راهبری و توصیه و تذکرهای احتمالی و همینطور رعایت کامل ایمنی است.
 - ۹- رعایت کامل اصول و مبانی ایمنی.
 - ۱۰- رعایت کامل الزامات و مقدمات برای حضور شرکت کنندگان در برنامه‌ها در حوزه‌های مختلف مندرج در شیوه نامه‌های مربوطه
 - ۱۱- اخذ حکم مأموریت و همکاری از باشگاه برگزارکننده مأموریت
- توجه:** بدیهی است مسئولیت عدم رعایت هر یک از موارد مندرج در این شیوه نامه برعهده فرد خاطی است.

* در تهیه و تدوین این شیوه نامه از آیین نامه برگزاری دوره‌های کوتاه مدت مربیگری و دستورالعمل اجرایی معاونت توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای دفتر توسعه آموزش‌های پایه و استعدادیابی وزارت ورزش و جوانان مورخ آذر ۱۴۰۱ استفاده شده است.

تمامی عزیزان می توانند نظرات خویش را به نشانی:

info@msfi.ir یا Dabir.msfi@gmail.com

برای کمیته فنی ارسال نمایند.

کمیته فنی دست تمامی عزیزانی را که نقطه نظرات و
پیشنهادات خود را به منظور ارتقای سطح دانش و اصلاح این
شیوه نامه، ارسال می نمایند، به گرمی می فشارد.

کمیته فنی
موفق باشید
آذر ۱۴۰۳